

NKA pályázat

Pályázati azonosító: 204111/04164

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Charleston ruha restaurálása

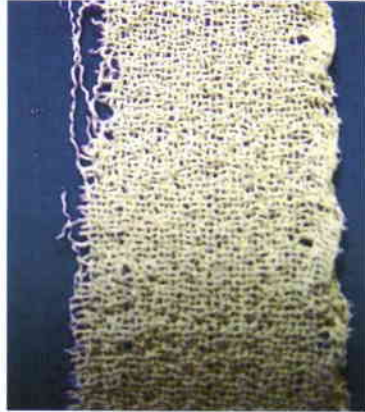
2019-ben pályázatot nyújtottunk be egy a Kiscelli Múzeum textilgyűjteményében található 1920-as években készült és hordott báli (charleston) ruha restaurálására.

A ruha a gyűjteményen belül az egyik legértékesebb tárgycsoporthoz tartozik, mind ritkaságát, mind jelentőségét tekintve. Az 1920-as évek rövid, de annál gazdagabb díszítésű báli ruhái reprezentálják annak a korszaknak az életmódját és azt a változást, mely a nők helyzetében és öltözködésében bekövetkezett az I. világháború után. Ez a tárgy a gyűjtemény kiemelt darabja, ugyanakkor rossz állapota, sérülései miatt nemhogy bemutatása, de még mozgatása is a megsemmisülés veszélyével járt. Ezért restaurálása feltétlenül indokolt volt. A munka eredményeképpen egy jó állapotú, stabil szerkezetű, kiállítható ruhát nyert a gyűjtemény.

A ruha leírása:

Az ujjatlan, térdig érő női ruha szürkés drapp színű, túlsodrott fonalból vászonkötéssel szőtt muszlin szerű anyagból szabott. Elöl, hátul kerek nyakkivágása és karöltője keskenyen paszpólozott. Derékvonal alatt elvágott, a bővebb szoknya rész hajtásokba szedett. Fehér selyem fonallal, szürke szalma és fehér üveg-gyönggyel géppel hímzett, négyzetes fém lapocskákkal díszített.

A szövet

A hímzés

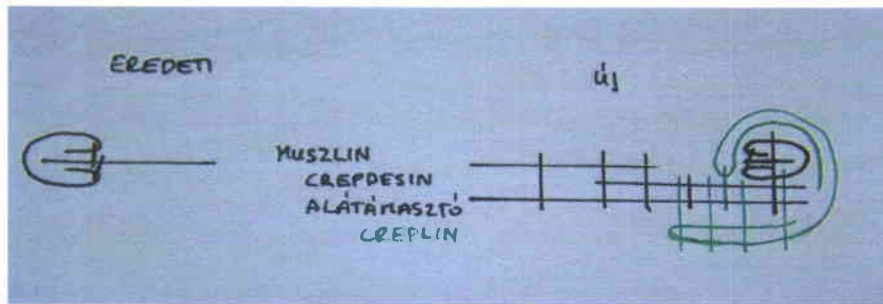
A ruha eredeti állapota:

Az alapanyag már mozgásra is szakadt, mállékony, nagy felületeken apró darabokra széthullott, hiányos volt. Feltehetően egy korábbi, félbemaradt restaurálás alátámasztója volt az a laza kötésű pamut anyag, amely a felsőrész derekánál és oldalvarrásainál a ruhához volt öltve. A karöltőnél és a nyakkivágásnál túlérő anyaghoz itt-ott rózsaszín cérnával volt a ruha hozzáfogva. A szoknyánál a derékvonalhoz és az aljához volt hiányosan rögzítve.

A szakadt, hasadt, málló muszlin

A restaurálási folyamat során a ruha vizes tisztítása nem volt lehetséges, így csak nedves kisimításra került sor, ezt követte az alátámasztás és a varrókonzerválás, mely apró fércelő öltésekkel végzett beszövés szerű levarrást jelentett. Így a ruha teljes alátámasztást kapott, hogy a megsemmisüléstől megmentsük. A karöltő és a nyakkivágás mentén voltak a legkomolyabb sérülések, ezért a felsőrész javítása technikailag bonyolult folyamat volt.

Nyakkivágás és karöltő eredeti és új metszete

A két vállrész restaurálás után

Az NKA pályázati forrás a restaurálás teljes folyamatát nem fedezte, ezért a munka első lépésben csupán eddig a fázisig, a felsőrész kijavításáig és megerősítéséig készült el. A múzeum ezt követően saját forrásból fedezte a restaurálás további részét, majd befejezését. Ennek során először a szoknyarész varrókonzerválására, valamint az övrész, a hímzés és a gyöngyök megerősítésére került sor. Ezt követően a restaurátor elvégezte a tárgy ismételt, végleges összeállítását, a munka befejezése után a tárgy visszazállításra került.

A muszlin alátámasztóra varrva

Az összevarrt szoknya és felsőrész a szín- és a fonákoldalán

A ruha eleje és háta restaurálás után

A restaurálást Kralovánszky Mária textilrestaurátor végezte.

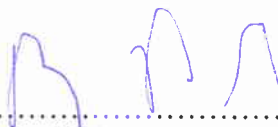
Budapest, 2021. január 25.

A beszámolót készítette:

dr. Szatmári Judit Anna, muzeológus, a Textilgyűjtemény vezetője

A múzeum részéről a beszámolót jóváhagyta:

dr. Perényi Roland, Főosztályvezető, Újkori Várostörténelmi Főosztály

Kiscelli Múzeum

1037 Budapest, Kiscelli u. 108.